

ЗМІСТ ТА ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Система підготовки вчителя до проектування та організації позаурочної виховної діяльності у наш час практично відсутня, вона є проблемою не тільки теоретичною, але й прикладною. У ході аналізу теорії та практики з досліджуваної проблеми було виявлено суперечності між потребою сучасної школи у педагогах, професійно підготовлених до проектування позаурочної виховної діяльності, і недостатньою розробленістю цього питання у науковій теорії та практиці; між традиційним підходом до професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до виховної діяльності і недостатнім теоретичним та практичним забезпеченням професійної підготовки майбутніх учителів до проектування позаурочної виховної діяльності. Це і зумовило вибір теми статті.

Визначаючи проект як прототип, ідеальний образ ймовірного або можливого об'єкту, стану; задум, план (*projectio* – кидання вперед), а проектування – як створення ідеального опису майбутнього об'єкта, що передувє його реалізації, ми тим самим задаємо вектор розгляду педагогічного проектування як часткового випадку проектної практики в цілому.

Ретроспективний аналіз дослідження проблеми проектування у сфері освіти дозволив зафіксувати, що ряд важливих теоретичних ідей було закладено у вітчизняній педагогіці ще у 20-ті роки ХХ століття (П. П. Блонський, С. Т. Шацький та ін.) У вітчизняній педагогічній науці фундатором цього напрямку правомірно вважати А. С. Макаренка, який розглядав виховний процес як «особливим чином організоване виробництво». Великий педагог був переконаним прихильником проектування в людині всього найкращого [4, с. 43].

В. А. Сластьонін, Є. М. Шиянов розглядають проектування як змістове, організаційно-методичне, матеріально-технічне та соціально-психологічне оформлення задуму та реалізації цілісного розв'язання педагогічного завдання, що здійснюється на інтуїтивному, дослідно-логічному та науковому рівнях. В. П. Беспалько визначає проектування як багатокрокове планування, як діяльність по визначенню умов реалізації конкретної педагогічної системи [1].

Л. Д. Столяренко, С. І. Самигін стверджують, що «...педагогічне проектування – це попередня розробка основних деталей майбутньої діяльності учнів та педагогів. Воно полягає в тому, щоб створювати можливі варіанти майбутньої діяльності й прогнозувати її результати. Об'єктами педагогічного проектування можуть бути: педагогічні системи, педагогічний процес, педагогічні ситуації» [5, с. 101].

В. О. Киричук наголошує, що проектуванню навчально-виховного процесу надається особливе значення в умовах особистісно-орієнтованого

підходу до процесу виховання, і воно має відбуватися у формі проектування педагогічної взаємодії як системи, компонентами якої є: психолого-педагогічна діагностика рівнів розвитку; постановка педагогічних завдань; організація діяльності учнів; моніторинг (простежування) динаміки їх соціальної активності; регулювання й корекція відхилень у розвитку, спілкуванні та поведінці; аналіз і прогнозування виховних ситуацій педагогічної взаємодії [2, с. 3].

Такої ж думки щодо проектування навчально-виховного процесу на рівні окремого класу дотримується і О. М. Коберник, розглядаючи його як «заздалегідь визначену діяльність педагога та учнів у їх взаємодії» [3, с. 40].

Педагогічне проектування як самостійний етап педагогічної діяльності виконує свої специфічні функції. Так С. І. Висоцька, В. В. Краєвський основну функцію проектування пов'язують зі створенням моделей та проектів педагогічної діяльності.

Ще однією функцією педагогічного проектування є встановлення зв'язків між компонентами проекту та взаємозалежностей між ними [1, с. 124].

Форми педагогічного проектування – це документи, у яких описується з різним ступенем точності створення та діяльність об'єктів проектування. Основними формами педагогічного проектування є: концепція, мрія, план, педагогічна технологія.

Кінцевою метою проектування є втілення ідеально створеного проекту в педагогічну практику. Таким чином, педагогічне проектування слід розуміти як зовнішню та внутрішню сторони педагогічної діяльності. При цьому одна з них є породженням іншої.

Список використаних джерел:

1. Безпалько О. В. Формування готовності студентів педвузу до проектування організаційних форм виховної діяльності: дис.. канд.пед.наук: 13.00.01 / Безпалько Ольга Володимирівна. – Київ, 1998. – 190 с.
2. Киричук В. О. Психолого-педагогічне проектування в системі виховного процесу загальноосвітньої школи / В. О. Киричук // Практична психологія і соціальна робота. – 2002. – № 8. – С. 4–12.
3. Коберник О. М. Основи проектування навчально-виховного процесу у творчій діяльності педагога / Олександр Миколайович Коберник // Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики. – К. : УДПУ. – 1997. – С. 39–42.
4. Макаренко А. С. Проектировать лучшее в человеке / Антон Семенович Макаренко. – Минск : Асвета, 1989. – 415 с.
5. Рубина Г. В. Применение ЭВМ в графической подготовке студентов / Г. В. Рубина, В. Д. Симоненко. – Брянск : БГПУ, 1992. – 98 с.